

E D I T U R A S C R I P T U M®

VIATA LUI
ELISABETH
ELLIOT

Alte cărți de Ellen Vaughn
apărute la Editura Scriptum:

Devenirea lui Elisabeth Elliot
Viața lui Elisabeth Elliot

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VAUGHN, ELLEN

Viața lui Elisabeth Elliot / Ellen Vaughn. - Oradea : Scriptum, 2024

ISBN 978-606-031-247-5

821.111

VIATA LUI
ELISABETH
ELLIOT

ELLEN VAUGHN

PREFAȚĂ DE JONI EARECKSON TADA

Editura Scriptum®
Oradea

Originally published in English under the title
Being Elisabeth Elliot
by Ellen Vaughn
© 2023 by Ellen Vaughn
Published by B&H Publishing Group, USA.
All rights reserved.
Romanian translation edition
© 2024 by Scriptum Publishing House, Romania.
All rights reserved.

This Romanian edition published in arrangement
with B&H Publishing Group through Riggins Rights Management.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul
Viața lui Elisabeth Elliot
de Ellen Vaughn

© 2024 Editura Scriptum®
str. Simion Bărnuțiu nr. 2, 410204 Oradea - Bihor
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428
E-mail: scriptum@scriptum.ro
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.

Cu excepția situațiilor când se specifică altfel, citatele biblice folosite provin din traducerile
Bibliei în limba română: NTR – Noua Traducere Românească.

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.*

ISBN (tipărit) 978-606-031-247-5
ISBN (e-book) 978-606-031-226-0

Tiparul executat în U.E.

*Dacă o carte pe care o citim nu ne trezește
cu o lovitură în cap, pentru ce o mai citim?
Doamne, noi am fi fericiți
dacă n-am avea cărți, iar acele cărți
care ne fac fericiți
le-am putea, dacă trebuie, scrie noi înșine.
Ceea ce ne trebuie nouă sunt cărțile
care vin ca o năpastă pe capul nostru.
O carte trebuie să fie toporul care sparge gheața
din interiorul nostru.*

— FRANZ KAFKA, CITAT ÎN JURNALUL
LUI ELISABETH ELLIOT, 30 OCTOMBRIE 1978

În amintirea lui Lee Vaughn
cu adâncă recunoștință.

29 martie 1958 – 20 iulie 2022

*„Domnul a dat, Domnul a luat,
fie Numele Domnului binecuvântat!”*

— Iov 1:21

Cuprins

<i>Mulțumiri</i>	9
<i>Prefață de Joni Eareckson Tada</i>	13

Partea I PIATRĂ DE TEMELIE

1. Certitudini.....	19
2. O piatră neregulată.....	23

Partea a II-a O VIAȚĂ ÎN DESFĂȘURARE

3. Elisabeth Elliot și psihedelismul anilor '60.....	33
4. Construcție nouă.....	39
5. <i>Playboy</i> , Filene's Basement și blocajul scriitoricesc.....	51
6. Imaturitatea nu tolerează ambiguitatea.....	57
7. Esența experienței umane.....	67
8. Tricicleta scăpată de sub control.....	76
9. Zgâlțâituri puternice.....	85

10. Îndoieli obsedante	94
11. O vizită în Ecuador	104
12. Înainte?.....	113
13. Povara biografului.....	122
14. Rătăcita Elisabeth Elliot	133
15. „Sunt extrem de vulnerabilă”.....	138
16. Simpozionul de creație literară	146
17. Războiul de Șase Zile	153
18. Ierusalimul de aur.....	160
19. 1968.....	167
20. Adevărata față a lucrurilor	175
21. „Mă sperie, pur și simplu”	184
22. Ia-mă!.....	193
23. Complexitățile noii vieți de familie	202
24. Un scurt răgaz	218
25. „E cancer cumva?”.....	225
26. <i>Selva Oscura</i>	230
27. „O, de-ar fi fost altfel...”	241
28. Facă-se voia Ta	251
29. Drumul urcă tot piețuș?.....	259
30. O rolă de hârtie	267
31. Bărbați în casă	278
32. Criza chiriașilor	284
33. La plimbare cu MacDuff.....	299
34. Depresia stă la pândă.....	303
35. Păzește-mă de lacrimi.....	311
36. E prea mult.....	321
37. Garduri.....	330

Partea a III-a
CREDINȚĂ

38. Cine a fost ea?	341
<i>Epilog: Adevărul este Dragostea</i>	353
<i>Despre autoare</i>	356

Mulțumiri

Niciodată n-am simțit mai acut sprijinul, dragostea și ajutorul incredibil al comunității noastre de prieteni vechi și noi ca în perioada în care am scris această carte. Boala terminală și moartea soțului meu au eclipsat procesul scrierii, desigur, dar dragostea nemăsurată de care am avut parte în preajma plecării lui Lee s-a împletit cu responsabilitățile mele profesionale. Pentru un scriitor, ca pentru orice vocație ce presupune creativitate, nu există o linie de demarcație clară între viață și artă. Ele se întrepătrund, inspirându-se și îmbogățindu-se una pe alta. Prietenii „personali” și prietenii „profesionali” au contribuit cu toții la ceea ce sunt eu și ceea ce a devenit această carte.

Valerie Elliot Shepard și Walt Shepard, Arlita și Joe Winston, prietenii de-o viață ai lui EE, și Kathy Reeg de la Fundația Elisabeth Elliot: vă mulțumesc mai întâi pentru prietenia, încrederea și sprijinul vostru în rugăciune și pentru că mi-ați încredințat bogăția de jurnale, scrisori, observații, notițe, caiete, liste, năzuințe și speranțe ale lui Elisabeth. Vă mulțumesc tuturor că ați citit manuscrisul. Îți mulțumesc ție, Kathy Gilbert, pentru că mi-ai împărtășit scrisorile și lucrările

tale cu EE și pentru că ai avut amabilitatea să citești manuscrisul original. Îți mulțumesc ție, Peter de Vries, pentru amintirile și opiniile tale despre mătușa Betty, Addison și mama ta, Ginny.

Joni Eareckson Tada, îți mulțumesc pentru prietenia ta prețioasă, sprijinul în rugăciune și solidaritatea ta în scrierea prefetei acestei cărți, precum și pentru deschiderea ta în vederea unui nou proiect pe care Dumnezeu ni l-ar putea încredința!

Patti Bryce, Royden Goodson, Ellie Lofaro: vă mulțumesc pentru observațiile voastre atente și înțelepte cu privire la introducerea și concluziile acestui volum.

Îți mulțumesc, Bob Schuster, de la Arhivele Colegiului Wheaton, pentru că acum câțiva ani mi-ai asigurat accesul la acele cutii pline cu corespondența lui EE și ție, Anthony Solis, pentru disponibilitatea de a dezgropa detalii obscure.

Andie și Jim Young, Kelly și Rob Stuckey, Carey și Steve Keefe, Janice Allen, Laura și Jim Warren: sunt extrem de binecuvântată să am prieteni dragi, înțelepți, generoși și loiali care se întâmplă să aibă cabane lângă apă sau în munți, punându-mi la dispoziție refugii îmbătătoare pentru suflet, unde să scriu.

Robert Wolgemuth, prieten de-o viață și agent literar, și Nancy DeMoss Wolgemuth, vă mulțumesc pentru sprijinul vostru generos. Erik Wolgemuth, mulțumesc pentru solidaritate și competența cu care ai asistat proiectul din fașă și până la publicare.

Devin Maddox și Clarissa Dufresne de la Lifeway, vă mulțumesc pentru sprijinul, expertiza și flexibilitatea voastră, mai cu seamă când această carte a luat o direcție diferită de cea plănuită inițial!

Mulțumiri din suflet celor de la: Supper Club, Church Group – în special, elfilor mei Connie și Sam Shabshab – HSM, Medium Group, colegilor de la ICM și celorlalte grupuri de prieteni care, din întâmplare, nu au un nume oficial.

Mulțumiri fraților și surorilor de la McLean Bible Church și McLean Presbyterian Church – în special pastorilor David Platt, Ryan Laughlin și Steve Smallman. Mulțumiri armatelor de prieteni și familiei pentru că v-ați rugat pentru noi, ați râs și ați plâns cu noi și ne-ați hrănit. Mulțumesc că sunteți mereu alături de mine, deși n-am

Mulțumiri

cum să nu duc dorul tuturor meniurilor delicioase pe care ni le-ați trimis în preajma plecării lui Lee Acasă!

Copiilor mei minunați și nepoților amuzanți: Emily, Haley, Ben și Walker; Brielle și Daniel: ador faptul că faceți parte din viața mea și sunt foarte recunoscătoare că am putut să lucrăm cot la cot în dragoste și armonie deosebită cât timp ne-am luat rămas-bun de la tatăl și bunicul vostru. (Deocamdată.)

Acum, prieteni – din moment ce numai prietenii citesc secțiunea dedicată mulțumirilor – caut să închei aceste pagini nu numai pe un ton creștinesc, ci și cu recunoștință imensă la adresa lui Dumnezeu. Îți mulțumesc, Doamne, pentru că mi-ai încredințat o muncă ce îmi face plăcere. Îți mulțumesc pentru că Te-ai îngrijit în mod extraordinar să am parte de prietenii și binecuvântările enumerate anterior. Sunt copleșită mai presus de orice de certitudinea harului, prezenței și binecuvântărilor Tale veșnice. Îți mulțumesc!

— ELLEN VAUGHN
RESTON, VIRGINIA
29 MARTIE 2023

Prefață

Nu este un secret faptul că o ador pe Elisabeth Elliot. După fractura la coloana cervicală ce a fost cât pe ce să-mi facă de petrecanie, stilul ei de viață pragmatic și perspectiva sa biblică sănătoasă despre suferință m-au tras înapoi de pe culmile disperării. Ea m-a învățat să mă trezesc dimineața, să mă așez în scaunul cu rotile și să înfrunt viața cu curaj.

În unele privințe, viețile noastre se aseamănă. Tetraplegia m-a încătușat de sumbra tovărășie a suferinței și, asemenea lui Elisabeth, am scris mult pe tema asta. Într-una din primele mele cărți, am inclus o listă cu treizeci și cinci de motive biblice sănătoase pentru care Dumnezeu îngăduie suferința și beneficiile acesteia în viața noastră – o credință curată, o viață de rugăciune mai profundă și compasiune pentru semenii, ca să numesc doar trei. Am rugat-o pe Elisabeth să-și dea girul, ceea ce a și făcut. Dar în răspunsul ei, mi-a mărturisit că, deși cartea era absolut satisfăcătoare, era puțin cam tehnică. Și cam mecanică.

M-am șifonat. Țin minte că mă gândeam în sinea mea: *A scris atât de mult despre suferință; cum nu poate să-i aprecieze avantajele?* După

încă un deceniu de paralizie, mi-am dat seama ce a vrut să spună. O durere arzătoare, aproape insuportabilă, a complicat și mai mult situația mea dificilă deja, făcând ca dizabilitatea să pară ca o plimbare în parc. Am realizat atunci că maturizarea spirituală presupune nespun mai mult decât să ai încredere în motivele pentru care Dumnezeu îngăduie suferința. Viața este mult mai complexă și mai misterioasă decât am crezut.

Probabil că în răspunsul pe care mi l-a dat, asta a încercat Elisabeth să-mi dea de înțeles. Femeia mai în vârstă îi transmitea celei mai tinere că viața nu este niciodată previzibilă și ușor de gestionat. Că suferința te stoarce ca pe o lămâie, scoțând la iveală adevăratul aluat din care ești croit, lucrurile care te surprind și te șochează chiar și pe tine. Că viața este un flux de sentimente, slăbiciuni și eșecuri și că numai când ne mărturisim nimicnicia avem conexiune reală cu Mântuitorul nostru care a suferit. Că și cei mai tari sfinți sunt slabi și nevoiași.

Vei descoperi lucrul acesta răsfoind paginile acestei cărți. Această eroină a credinței n-a fost o statuie din bronz, imună la fisuri. N-a fost nici un model desăvârșit de virtute, neîncercată de lucrurile care ne pun bețe în roate și ne frustrează pe toți. Elisabeth și-a recunoscut defectele firii pământești și se supăra ori de câte ori cineva insista să o ridice pe un pedestal.

Într-adevăr, după tragediile prin care a trecut, ea a devenit o eroină pentru noi toți. Dar ca orice eroină demnă de apreciere, i-a pus imediat la punct pe cei care o idolatrizau, punându-le în față pe Isus Cristos, unicul erou care nu dezamăgește niciodată.

Ellen Vaughn, buna mea prietenă, a fost însărcinată cu misiunea descurajantă de a ne arăta această latură a lui Elisabeth Elliot. Este o latură dureros de tulburătoare. Relevantă și accesibilă. Nu sunt mulți scriitori suficient de ingenioși ca să scrie cu sinceritate și deopotrivă cu grație despre o creștină preaiubită de talia remarcabilei Elisabeth Elliot. Autoare de bestselleruri *New York Times*, a scris numeroase cărți în colaborare cu Chuck Colson, cu Greg Laurie, printre care *Jesus Revolution*, acum ecranizată, o biografie impresionantă intitulată *Mama Maggie*, Maica Tereza a Egiptului care are grijă de săracii din mahalalele mizerabile ale orașului Cairo, și multe alte titluri remarcabile.

Prefață

Pornind de la jurnalele private și scrisorile inedite ale lui Elisabeth, Ellen abordează viața lui Elisabeth dintr-o perspectivă mai amplă decât cea a tinerei idealiste, deschizându-ne ochii asupra ucenicei cu suflet cald a lui Isus, o femeie sinceră care a recunoscut faptul că nu înțelege multe lucruri.

Iată de ce mă emoționează atât de profund această carte. Am trăit peste o jumătate de secol, încercată de mari suferințe și în permanentă nevoie de Isus, totuși încă n-am găsit răspunsuri la toate problemele vieții. Credința mi-e mereu pusă la încercare de lucrurile care ne contrariază și ne asupresc pe toți. Stau noaptea trează și mă gândesc: *Doamne, așa trebuie să trăiesc, așa e bine?* Pe măsură ce îmbătrânesc, mă confrunt cu tot mai multe necunoscute, dar, în același timp, la fel ca Elisabeth, sunt tot mai convinsă de unele lucruri precum harul de nepătruns al lui Dumnezeu și bucuria incredibilă pe care o simte Cristos față de copiii Lui.

Întoarce pagina și află cum o tânără cu viziune profundă asupra suferinței, proaspăt întoarsă de pe câmpul de misiune, învață arta de *a fi Elisabeth Elliot*. Găsește-ți plăcerea în „misterul de nepătruns”, cum spune ea, al planului tainic, complex și minunat, pe care l-a rânduit Dumnezeu pentru tine și pentru mine. Și dacă te-a pus în situații derutante, înfruntă-le cu curaj. El îți va arăta rostul vieții.

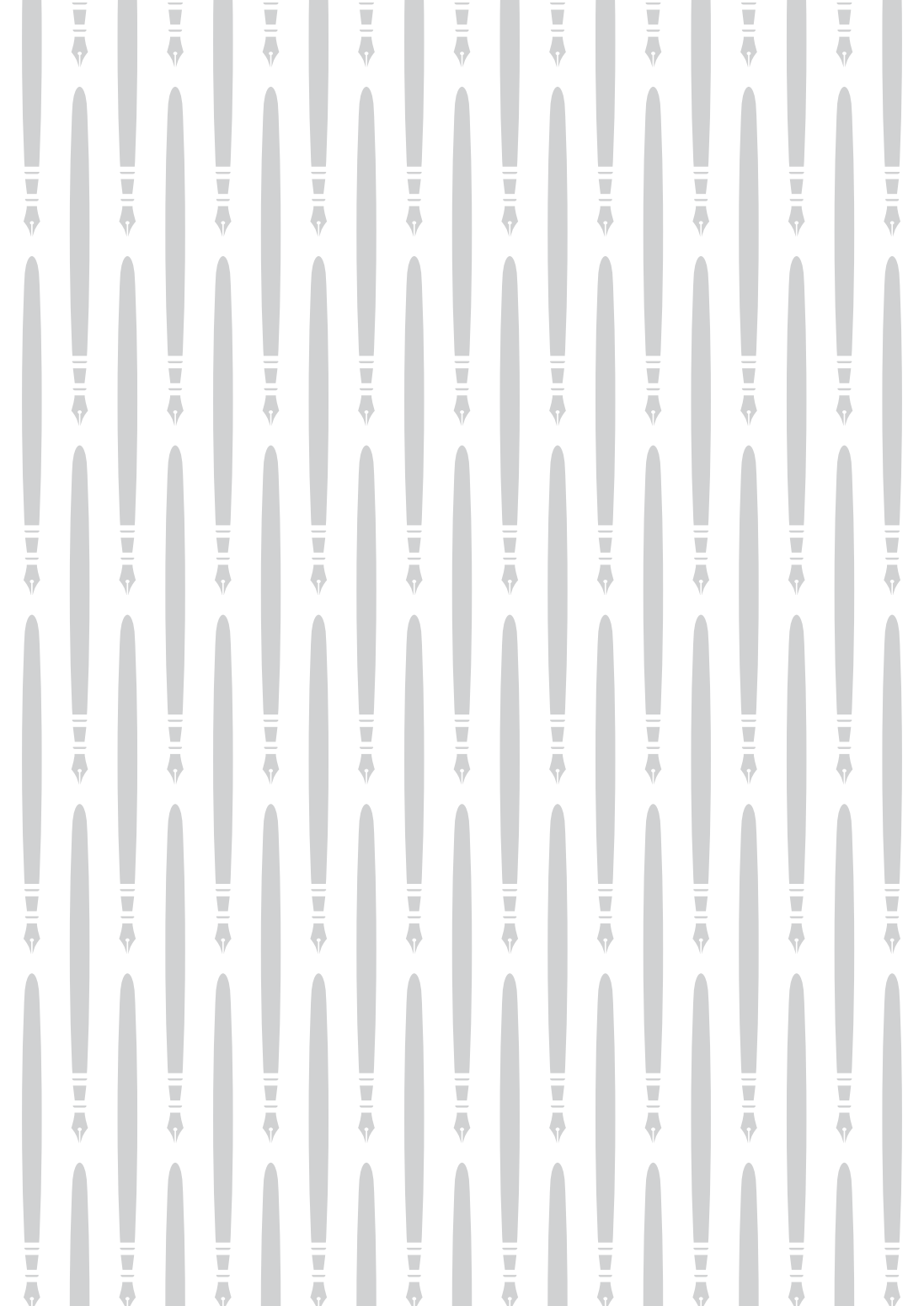
— JONI EARECKSON TADA

JONI & FRIENDS INTERNATIONAL DISABILITY CENTER

MARTIE 2023

Partea I
PIATRĂ DE TEMELIE

CAPITOLUL 1

Certitudini

Creștinul își dă seama că adevărata lui identitate este un mister cunoscut doar de Dumnezeu, ... și că orice încercare de a se defini pe sine însuși în această etapă pe drumul uceniciei este în mod inevitabil un sacrilegiu ce dăunează chipului lui Cristos, pe care Dumnezeu îl prelucrează în taină în el prin puterea Dubului Sfânt.

— ELISABETH ELLIOT

Sunt absolut sigură că nu mă voi recăsători niciodată, a declarat Elisabeth Elliot la începutul lui 1956.

Trecuseră nouă zile de când soțul ei tânăr și bine făcut și cei patru tovarăși de misiune au fost uciși cu sulița de membrii unui trib izolat din jungla Amazonului.

„Negreșit toate văduvele spun același lucru”, a continuat Elisabeth. „Dar eu am această convingere în inimă.”¹

1 Ca să nu aglomerez textul, n-am trecut la note de subsol multe citate din

Numai că „certitudinile absolute”, chiar și ale celor mai disciplinați și apreciați sfinți ai lui Dumnezeu, se schimbă uneori în fața surprizelor Sale.

După moartea lui Jim și a tovarășilor lui, Elisabeth a rămas în Ecuador încă șapte ani. Pare neverosimil, dar, împreună cu fetița ei și o colegă de misiune, a pătruns în inima junglei și a locuit printre Waodanii¹ care i-au ucis soțul și prietenii. Mulți dintre aceștia au îmbrățișat un nou stil de viață. La știri era prezentată drept o „misionară eroină”, o văduvă curajoasă care a dus Evanghelia celor care nu auziseră niciodată despre ea.

Această văduvă curajoasă a avut însă luptele ei. Multe. Dureroasele divergențe cu tovarășa ei de misiune au constrâns-o să plece dintre Waodani. A lucrat o perioadă printre indienii Checiua, locuind în casa pe care răposatul ei soț a construit-o în stația de misiune din Shandia. Zilele ei s-au derulat ca o serie de fotografii pe un ecran.

Dar la mijlocul lui 1963, decorul acestor imagini s-a schimbat. Jungla luxuriantă din estul Ecuadorului a devenit Munții Albi din New Hampshire. Micuța Valerie Elliot nu mai zburda goală în râu cu prietenii Waodani; acum purta uniformă și mergea cu autobuzul galben la școala primară în fiecare zi. Coliba de buruieni din junglă și casa din lemn, cu mucegai, pe care o construise Jim în Shandia a făcut loc casei proiectate de Elisabeth, o structură simplistă cu o fereastră panoramică imensă cu vedere către Muntele Lafayette. Zilele în care traducea Noul Testament în Checiua sau trândăvea într-un hamac împletit printre femeile Waodani – chinându-se să le priceapă limba indescifrabilă și alungând muște – au devenit zile în

jurnalele lui Elisabeth Elliot. Am făcut totodată mici ajustări gramaticale la unele citate printre care explicarea câtorva abrevieri pentru o lectură mai cursivă. În plus, pentru a evita orice confuzie, am ales să folosesc apelativul „Elisabeth” pe tot parcursul cărții, deși familia și prietenii apropiați îi spuneau „Betty”. Ea a preferat versiunea formală a numelui ei în public, pe care l-a folosit adesea și în privat din 1969, de vreme ce așa îi spunea Addison Leitch.

- 1 Ca în primul volum, am ales să folosesc și în această carte apelativul Waodani, chiar și în citatele altora din perioada în care termenul peiorativ Auca era folosit de mulți fără intenția de a insulta.